

Duurzaamheidsagenda 2020-2023

Ontwikkeling
duurzame diensten

Gezonde gebouwen
en omgeving

Energie
en klimaat

Circulair inkopen
bewuster kiezen

Verduurzamen
en veranderen
met impact

Dienst Huisvesting en Facilitaire Zaken

19 september 2019

Voorwoord

Als vooraanstaande kennis- en onderwijsinstelling met een maatschappelijke verantwoordelijkheid wil Fontys actief inspelen op duurzaamheidsontwikkelingen. We willen een voorbeeld zijn voor onze omgeving. Daarom leiden we huidige en toekomstige generaties op om proactief bij te dragen aan een duurzame samenleving. We bereiden studenten voor op de wereld van morgen, zodat ze kunnen bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke opgaven. Door onderwijs te verzorgen in authentieke leeromgevingen, laten we studenten ontdekken wat hun passie, hun talent, hun bijdrage aan de maatschappij is. Dat doen we in nauwe samenwerking met het werkveld. En door de Sustainable Development Goals (SDGs) van de Verenigde Naties¹ een centrale plek te geven in ons onderwijs en onderzoek.

Verduurzaming van de bedrijfsvoering

Fontys ziet het als haar taak om studenten en medewerkers duurzame kennis en vaardigheden mee te geven. Daarbij is naast integratie van duurzaamheid binnen onderwijs en onderzoek ook de verduurzaming van de bedrijfsvoering essentieel. Hiertoe heeft de Dienst Huisvesting & Facilitaire Zaken (Dienst H&F) deze Duurzaamheidsagenda 2020-2023 opgesteld.

De Duurzaamheidsagenda omvat de ambities, doelstellingen en concrete resultaatafspraken om de bedrijfsvoering van Fontys in de periode 2020 - 2023 meer duurzaam te maken. Het is daarbij de bedoeling de huidige (meer lineaire) bedrijfsvoering om te buigen naar een circulaire bedrijfsvoering. De bijdrage van de andere ondersteunde Diensten van Fontys is daarbij essentieel. De input van betrokken interne stakeholders, externe trends en ontwikkelingen en nationale en internationale klimaatakkoorden² zijn hierin meegenomen. Voor de Duurzaamheidsagenda 2020-2023 heeft Fontys zeven SDGs³ geselecteerd die relevant zijn voor verdere verduurzaming van de bedrijfsvoering en de rode draad vormen in deze Duurzaamheidsagenda.

1. De Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDGs - Sustainable Development Goals) zijn door de Verenigde Naties eind 2015 vastgesteld en zijn wereldwijde doelstellingen voor duurzame ontwikkeling. De doelen moeten in 2030 een einde maken aan extreme vormen van armoede, ongelijkheid en klimaatverandering.
2. Rijksbreed programma Circulaire Economie, 'Nederland circulair in 2050' (2016) en de SDGs uit het Sustainable Development Goals (SDGs) charter dat Fontys in 2018 ondertekende.
3. Zie paragraaf 1.1

Thema's

Op basis van deze zeven SDGs zijn vier thema's geformuleerd die direct of indirect de dagelijkse bedrijfsvoering van Fontys raken. Deze thema's zijn uitgewerkt in ambities, doelstellingen en resultaatafspraken.

Dit zijn:

1. Energie en Klimaat
2. Gezonde gebouwen en omgeving
3. Circulair inkopen en bewuster kiezen
4. Ontwikkeling duurzame Diensten

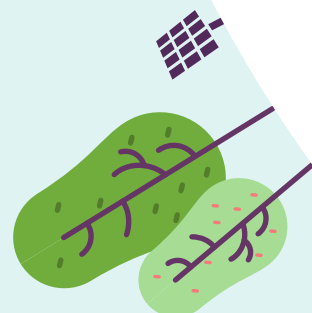
Inspiratiebron

Deze Duurzaamheidsagenda bouwt verder op de resultaten van de Duurzaamheidsagenda 2016-2019 en geeft richting aan verdere verduurzaming van Fontys. De ambitie is om het een 'transitie-agenda' te laten zijn die de overgang laat zien naar een Fontysbrede Duurzaamheidsagenda voor de totale bedrijfsvoering, het onderwijs en onderzoek, vanaf 2024. Het is daarnaast een inspiratiebron voor de medewerkers en studenten. Fontys nodigt iedereen uit om actief bij te dragen aan verdere verduurzaming van de kennisinstelling Fontys. Zo levert Fontys een betekenisvolle bijdrage aan een duurzame, inclusieve en rechtvaardige samenleving.

Namens het College van Bestuur

Verduurzamen
en veranderen
met impact

Inhoud

Voorwoord.....	2	Thema 4: Ontwikkeling duurzame Diensten	16
Verduurzaming van de bedrijfsvoering	2	Huidige situatie.....	16
Thema's.....	2	Ambitie.....	16
Inspiratiebron.....	2	Doelstellingen.....	16
		Resultaatafspraken.....	17
1. Inleiding.....	4	2.1 Begroting en dekking.....	18
1.1 De SDGs binnen de bedrijfsvoering.....	4	3. Communicatie.....	19
1.2 Doelstellingen Duurzaamheidsagenda voor de Diensten	5	3.1 Interne en externe communicatie	19
1.3 Totstandkoming en draagvlak.....	7	3.2 Communicatieplanning.....	19
1.4 Looptijd en samenhang met andere agenda's.....	7	4. Stakeholders.....	20
		4.1 Interne stakeholders.....	20
2. Thema's, doelstellingen en resultaatafspraken.....	8	4.2 Externe stakeholders.....	20
		5. Governance en verantwoording.....	21
Thema 1: Energie en Klimaat.....	9	5.1 Governance.....	21
Huidige situatie.....	9	5.2 Verantwoording.....	21
Ambities.....	10	Tot slot.....	21
Doelstellingen.....	10	Bijlage 1: Resultaatafspraken	22
Resultaatafspraken.....	10		
Thema 2: Gezonde Gebouwen en Omgeving.....	12		
Huidige situatie.....	12		
Ambities.....	12		
Doelstellingen.....	13		
Resultaatafspraken.....	13		
Thema 3: Circulair inkopen en bewuster consumeren.....	14		
Huidige situatie.....	14		
Ambities.....	14		
Doelstellingen.....	15		
Resultaatafspraken.....	15		

Verduurzamen
en veranderen
met impact

1. Inleiding

Technologische, sociaal-maatschappelijke, demografische en economische ontwikkelingen beïnvloeden en veranderen de wereld om ons heen. Door de toenemende schaarste van grondstoffen moeten we slimmer en meer duurzaam omgaan met materialen. De effecten van klimaatverandering worden steeds zichtbaarder en schrijnender. Technologie om schone energie op te wekken, wordt daarentegen meer schaalbaar en betaalbaar. En internationale, nationale en lokale afspraken worden steeds concreter. Het Energieconvenant⁴ (2008-2020) zet in op het efficiënter omgaan met energiegebruik in de gebouwde omgeving. De Rijksoverheid heeft ambities om grondstofkringlopen te sluiten en te werken aan een volledig circulaire economie in 2050. De Verenigde Naties stelden in 2015 zeventien Sustainable Development Goals (SDGs) op. En op 28 juni 2019 werd het definitieve Klimaatakkoord bekrachtigd.

Overheden, burgers, kennisinstellingen en bedrijfsleven sturen aan op een positieve impact op duurzaamheid. Ook Fontys wil via haar bedrijfsvoering proactief bijdragen aan een duurzame samenleving. Om dat te bereiken heeft de Dienst H&F de Duurzaamheidsagenda 2020-2023 opgesteld. Met de Duurzaamheidsagenda moedigen we meteen ook zowel medewerkers als studenten aan om op individuele of gecoördineerde wijze initiatieven te ontplooiën die bijdragen aan duurzame ontwikkeling.

1.1 De SDGs binnen de bedrijfsvoering van Fontys

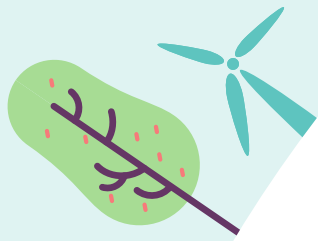
Fontys implementeert de SDG-doelen binnen onderwijs- en onderzoeksprogramma's en de bedrijfsvoering. De uitdaging voor bedrijven, organisaties en instellingen in Nederland is meer toegevoegde waarde te leveren met relatief minder grondstoffen en energie, een lagere belasting van het milieu en betere sociale condities. Kennis- en onderwijsinstelling Fontys heeft zich in juni 2018 gecommitteerd aan de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen door ondertekening van het SDG Charter. In mei 2019 hebben alle Hogescholen in Nederland deze intentieverklaring ondertekend.

Voor de Duurzaamheidsagenda 2020-2023 heeft Fontys zeven SDGs geselecteerd die relevant zijn voor verdere verduurzaming van de bedrijfsvoering.

- **SDG 3 Goede gezondheid en welzijn**
- **SDG 6 Schoon water en sanitair**
- **SDG 7 Betaalbare en duurzame energie**
- **SDG 11 Duurzame steden en gemeenschappen**
- **SDG 12 Verantwoorde consumptie en productie**
- **SDG 13 Klimaatactie**
- **SDG 17 Partnerschappen om doelstellingen te bereiken**

4. De Meerjarenaafpraak Energie Efficiëntie (MJA) is een vrijwillige maar niet vrijblijvende afspraak tussen overheid, bedrijfsleven en instellingen om de energie-efficiëntie van producten, diensten en processen te verbeteren en daarbij het gebruik van fossiele brandstoffen terug te dringen. Het Energieconvenant heeft betrekking op activiteiten binnen het bedrijf en in de keten, en op duurzame energie.

Verduurzamen
en veranderen
met impact

1.2 Doelstellingen Duurzaamheidsagenda voor de Diensten

Deze zeven SDGs vertaalden we naar vier thema's met bijbehorende ambities, doelstellingen en resultaatafspraken. Ze raken direct of indirect de dagelijkse bedrijfsvoeringactiviteiten van de Dienst H&F en de Diensten P&O, IT, SV, O&O, F en M&C en daarmee ook het onderwijs en onderzoek. We richten ons in de komende vier jaar op:

Energie en Klimaat:

We gaan voor een jaarlijkse CO₂-reductie van ten minste 3%, werken toe naar een CO₂-neutrale bedrijfsvoering in 2030 en hebben in 2023 een plan om in 2030 voor 75% gasloos te zijn. We wekken 5% van ons energieverbruik zelf duurzaam op. In 2023 zijn al onze gebouwen voorzien van ten minste energielabel A.

Gezonde Gebouwen en omgeving:

De verblijfskwaliteit van onze fysieke omgeving verhoogt het (werk)geluk, de trots en het welbevinden van medewerkers en studenten. Onze fysieke omgeving is gezond en draagt bij aan de vitaliteit van medewerkers en studenten. Onze gebouwen stimuleren gedrag gericht op een open, transparante en inclusieve cultuur. Gedrag van en gebruik door medewerkers en studenten zijn afgestemd op het beoogde gebruik, zodat gebouwen optimaal en efficiënt presteren.

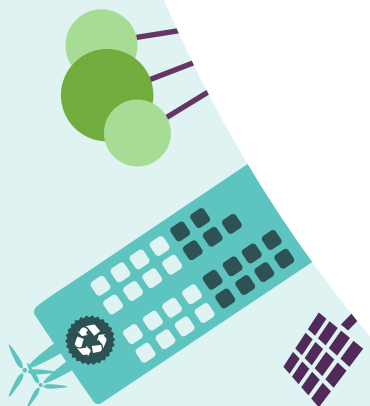
Circulair inkopen en bewuster consumeren:

Binnen de in te kopen producten en diensten van de Dienst H&F zijn richtlijnen en werkwijzen ontwikkeld en geborgd om te komen tot duurzame keuzes. Er vindt kennisdeling en informatie-uitwisseling plaats volgens een opgesteld communicatieplan. De focuscontracten zijn inzichtelijk en er is een goedgekeurd plan om binnen de contracten duurzaamheid vorm te geven, in te bedden en te borgen. De routekaart richting volledige inbedding van duurzaamheid binnen inkoop in 2030, is in 2023 gereed.

Ontwikkeling duurzame Diensten:

Er is een structurele samenwerking voor bedrijfsvoering over de drie duurzaamheidsthema's van Dienst H&F. In 2023 is er een netwerk voor duurzame projecten bedrijfsvoering, onderwijs en onderzoek in werking getreden. Elke Fontys-medewerker en afstudeerder is bekend met de SDGs. Fontys is zichtbaar en toegankelijk voor bedrijven, overheden en burgers als het gaat om duurzaamheids-vraagstukken.

De thema's sluiten aan bij externe trends, ontwikkelingen en de potentiële invloed die de Dienst H&F heeft op het verduurzamen van Fontys en, uiteindelijk, de samenleving. De agenda geeft een structuur waarmee duurzaamheid ingebed kan worden in de processen, bijvoorbeeld in (duurzame) kpi's, in het ontwikkelen van projectplannen, in businesscases en in contracten met contractpartners. Vanuit de agenda zoekt de Dienst H&F tegelijkertijd proactief naar kansen tot samenwerking met de andere Fontys Diensten en zoekt zij aansluiting bij onderwijs & onderzoek.

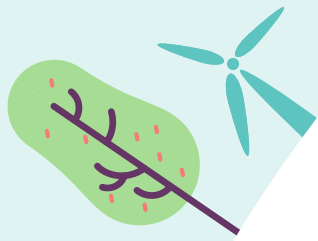

Fontys draagt via haar bedrijfsvoering proactief bij aan een duurzame samenleving

Verduurzamen en veranderen met impact

Afbeelding 1: Structuurhuis Duurzaamheidsagenda 2020-2023 Fontys H&F

Verduurzamen
en veranderen
met impact

1.3 Totstandkoming en draagvlak

Samenwerking en draagvlak zijn belangrijke factoren voor een succesvolle implementatie van de Duurzaamheidsagenda. Voor de totstandkoming van deze Duurzaamheidsagenda heeft de Dienst H&F de volgende stappen doorlopen:

- **5 december 2018:** start Duurzaamheidsagenda met een interactieve kick-off bijeenkomst, met Dienst H&F en gebouwbeheerders. Resultaat: bewustwording duurzaamheid, benoemen ambities, vertalen SDGs naar agendathema's voor Fontys.
- **In februari en maart 2019** hield de Dienst H&F stakeholderinterviews met 12 medewerkers van de Diensten P&O, M&C, O&O, IT, H&F, twee medewerkers van het voormalig impulsteam circulaire economie en de voorzitter van de studentenfractie van de CMR. Resultaat: verdieping op visie, ambitie, inzicht en betrokkenheid voor de 4 agendathema's.
- **De verdiepingssessies in april 2019** (met thematische werkgroepen) concretiseerden de Duurzaamheidsagenda door per thema doelstellingen en roadmaps richting 2023 op te stellen.
- **11 juni 2019:** bijeenkomst duurzame Diensten met vertegenwoordigers van alle Diensten.
- **Op 25 juni 2019** besloten de directeuren in het Domeinoverleg Diensten dat de Fontys-Diensten duurzame doelen in het MACON 2020 (Management Contract) opnemen.
- **In de Kaderbrief 2020** is opgenomen dat op Dienstniveau sturing wordt gegeven op duurzaamheidsdoelstellingen die voortkomen uit de Duurzaamheidsagenda 2020-2023.

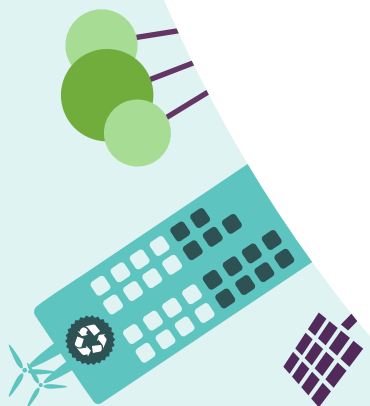
1.4 Looptijd en samenhang met andere agenda's

Deze Duurzaamheidsagenda heeft een looptijd van vier jaar: 2020-2023. De agenda is een van de vijf strategische ontwikkelagenda's van de Dienst H&F, samen met de Veiligheidsagenda, Mobiliteitsagenda, Huisvestingsagenda, en Facilitaire agenda. Gezien de integrale aard van duurzaamheid zoeken we aansluiting bij de andere agenda's en stellen we de samenhang vast. Ook geldt dat voor aanbestedingen en contracten duurzame - en circulaire criteria worden meegewogen die bijdragen aan het verder verduurzamen van de bedrijfsvoering van Fontys.

De *Mobiliteitsagenda* heeft als doel de structurele duurzame bereikbaarheid van de Fontys-locaties op peil te houden en meer duurzame mobiliteit te bevorderen. Hierin is in 2019 een eerste CO₂-doelstelling opgenomen, namelijk 10% CO₂-reductie in 2019 ten opzichte van 2017. In de Mobiliteitsagenda 2021-2024 worden CO₂-doelstellingen opgenomen voor het woon-werk en zakelijk verkeer van Fontys medewerkers en studenten.

In de *Huisvestingsagenda*, die in 2020 geactualiseerd wordt, beschrijven we ambities en doelstellingen rondom onze gebouwenportefeuille. In de actualisatie nemen we de uitwerking van de Duurzaamheidsagenda 2020-2023 mee. De energie- en klimaatdoelstellingen hebben betrekking op de gebouwenportefeuille van Fontys ná 2023.

Binnen de *Facilitaire agenda* worden in samenspraak met contractpartners jaarlijks realistische verduurzamingsmaatregelen afgestemd en uitgevoerd binnen de kaders van de Dienst H&F.

2. Thema's, doelstellingen en resultaatafspraken

In de volgende paragrafen werken we de vier thema's verder uit. We schetsen de huidige situatie, beschrijven onze ambities en doelstellingen en formuleren per thema resultaatafspraken.

Thema 1: Energie en Klimaat

Op 28 juni 2019 ging het definitieve Klimaatakkoord in Nederland van kracht, in navolging op het Klimaatakkoord van Parijs uit 2015. Hierin is een doelstelling vastgesteld van 49% CO₂-reductie in 2030 ten opzichte van 1990. Om daar te komen moeten verschillende sectoren met specifieke reductieplannen komen. Ook moet de gaswinning uit Groningen flink teruggedraaid worden. De gebouwde omgeving moet 'van het gas af' en omschakelen naar andere warmtebronnen. Het hogere doel is energieneutraal⁵ te worden. Vanaf 1 juli 2020 moeten alle nieuw te bouwen gebouwen voldoen aan de Bijna Energieneutrale Gebouw eisen (BENG). Daarmee worden strengere eisen gesteld om zo het energiegebruik te verlagen.

De ambities en doelstellingen voor het thema Energie en Klimaat hebben voor Fontys betrekking op de volgende onderdelen:

- het gebouw-gebonden energieverbruik van gebouwen
- het gebruiks-gebonden energieverbruik van gebouwen
- inkoop (contracten)
- mobiliteit (woon-werk en zakelijk/studie verkeer van medewerkers en studenten)

Dit betekent voor Fontys concreet dat de bestaande Fontys-gebouwen energiezuiniger moeten worden. Ook het merendeel van de elektriciteit die we inkopen moet duurzaam zijn opgewekt. We gaan sturen op het verduurzamen van het woon-werk-verkeer, dienstreizen, woon-studie-verkeer en studiereizen. Hoewel de Dienst H&F minder directe invloed heeft op de realisatie van CO₂-reductie voor inkoop en mobiliteit, vallen deze aspecten wel binnen de afbakening van de energie- en klimaatdoelstelling voor CO₂-reductie.

b. Gebouw ZP (bouwdeel A) valt buiten de energielabeldoelstelling omdat de verduurzaming van dit gebouw samen met de Gemeente Tilburg wordt opgepakt waarbij het jaar van realisatie, op het moment van publicatie van deze agenda, nog niet bekend is.

c. Gebouw ZP (bouwdeel B t/m K) bevat monumentale delen en daardoor buiten de energielabeldoelstelling valt.

5. Energieneutraal richt zich hoofdzakelijk op de gebouwde omgeving en specifiek op nieuwbouw. Als Fontys energieneutraal wil zijn, moeten flinke stappen worden gemaakt in het zelf duurzaam opwekken van energie.

6. Deze Meerjarenaafpraak Energie Efficiëntie (MJA) is een vrijwillige maar niet vrijblijvende afspraak tussen overheid, bedrijfsleven en instellingen om de energie-efficiëntie van producten, diensten en processen te verbeteren en daarbij het gebruik van fossiele brandstoffen terug te dringen. Het Energieconvenant heeft betrekking op activiteiten binnen het bedrijf en in de keten, en op duurzame energie.

7. Vanwege aflopen van de erfpacht investeren we niet meer in energiematregelen van de gebouwen S1, S2, S3 en TF.

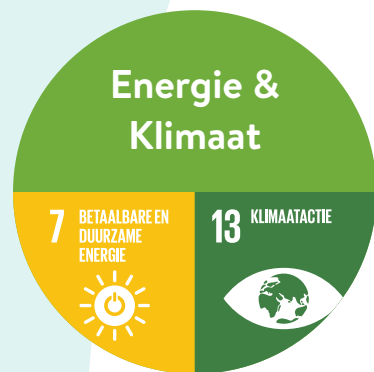
Huidige situatie

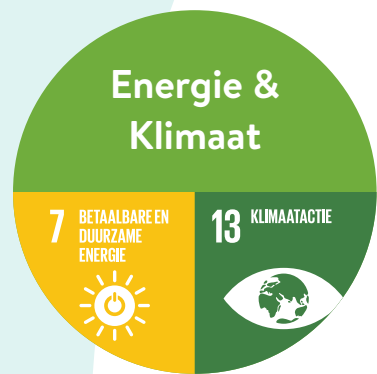
In 2019 en 2020 koopt Fontys nog gezamenlijk (grijze) energie in met zes hogescholen. Het contract van deze inkoopcombinatie loopt af op 31 december 2021. Sinds 2016 compenseert ('vergroent') Fontys jaarlijks vrijwillig de grijze energie door de aankoop van gas- en elektriciteitscertificaten (VER's en Garanties van Oorsprong) bij groene energieproducenten in Denemarken. Als deelnemer van het Energieconvenant⁶ heeft H&F maatregelen in het Fontys Energiebeleidsplan begroot, die voor de periode 2017-2020 jaarlijks gemiddeld moeten leiden tot 2,8% reductie in het energieverbruik. Dat is boven de wettelijke energie-efficiëntiedoelstelling van 2% reductie per jaar.

In 2018/2019 zijn 20 eigendomsgebouwen van Fontys voorzien van een **energielabel**, waarvan:

- 14 gebouwen met een energielabel A of hoger
- 3 gebouwen met een energielabel B^b
- 3 gebouwen met een energielabel C^c
- 0 gebouwen met een energielabel D of lager

Voor 16 van deze gebouwen geldt dat ze ná 2023 nog in gebruik zijn⁷. Voor gebouwen met een energielabel B of C is een maatwerkrapport opgesteld met daarin de benodigde maatregelen en kosten voor het maken van één of twee voorwaartse energielabelsprongen. Op het gebied van mobiliteit investeert Fontys in duurzame bereikbaarheid door bijvoorbeeld de realisatie van voldoende fietsenstallingen, sturen op en inzichtelijk maken van duurzaam reisgedrag. Voor de aankoop van productgroepen waar relatief veel grondstofgebruik te verwachten is, heeft de Dienst H&F geïnvesteerd in duurzame alternatieven.

Ambities

Fontys streeft naar een CO₂-neutrale bedrijfsvoering in 2030, waarbij activiteiten geen negatief effect meer hebben op het klimaat. CO₂-neutraliteit gaat uit van een zelf te bepalen afbakening van bedrijfsvoeringsaspecten.

Voor de realisatie van een CO₂-neutrale bedrijfsvoering geldt onderstaande prioritering van ambities:

1. Reductie van energiegebruik en CO₂-uitstoot
2. Verkennen en toepassen van duurzame maatregelen
3. Compensatie van niet te vermijden of resterende CO₂-uitstoot.

De Dienst H&F stuurt op CO₂-reductie binnen bedrijfsvoeringsaspecten op basis van een CO₂-reductiescenario tot en met 2030. Aan de hand van dit scenario wordt de jaarlijkse CO₂-reductie in relatie tot de bedrijfsvoeringsaspecten en de kosten in beeld gebracht. De CO₂-footprint bedrijfsvoering 2018 is het uitgangspunt voor onze CO₂-doelstellingen. Deze footprint rapporteert over de CO₂ uitstoot van mobiliteit, energie, meubilair, ICT middelen, leaseauto's, papier, (ver)bouw en onderhoud, kantoorartikelen, chemische- en koudemiddelen, catering en afval. Voor mobiliteit is het referentiejaar 2017, omdat over dat jaar een eerste CO₂-footprint mobiliteit is opgesteld.

Doelstellingen

De volgende doelstellingen dragen bij aan het bereiken van onze ambities:

Doelstelling 1: *We gaan voor een jaarlijkse CO₂-reductie van ten minste 3% (gemiddeld 5%), werken toe naar een CO₂-neutrale bedrijfsvoering in 2030 en hebben in 2023 een plan om in 2030 voor 75% gasloos te zijn.*

Voor uitvoering van verduurzamingsmaatregelen van de bedrijfsvoeringsaspecten uit het CO₂-reductiescenario, leggen we jaarlijks een actieplan aan de managementteams van de Diensten voor.

Doelstelling 2: *We wekken 5% van ons energieverbruik zelf duurzaam op.*

Concreet gaan we 5% van het totale jaarverbruik elektriciteit (referentiejaar 2018) zelf opwekken door plaatsing van 2.700 zonnepanelen in de periode 2020-2023. Daarvan worden er 700 geplaatst op de gebouwen R10 en P8, voor de overige panelen zoekt Fontys geschikte daken.

Doelstelling 3: *In 2023 zijn al onze gebouwen voorzien van ten minste energielabel A.*

Voor de gebouwen met een B- of C-label maken we één of twee labelsprongen door de energiemaatregelen uit de maatwerkadviezen van 2018/2019 uit te voeren. Deze energiemaatregelen worden opgenomen in de begroting van de dienst H&F.

Met de doelstellingen voor Energie en Klimaat dragen we direct en indirect bij aan **SDG 7: Schone en betaalbare energie** en aan **SDG 13 Klimaatactie**. SDG 7 is gericht op de productie van hernieuwbare energie en een verbeterde energie-efficiëntie. SDG 13 is gericht op de aanpak van door mensen veroorzaakte klimaatverandering. Beide SDGs beogen een vermindering van uitstoot van broeikasgassen. Het grootste deel van Fontys' uitstoot van broeikasgassen komt voort uit elektriciteitsverbruik, woon-werkverkeer en dienstreizen, verwarming en koeling van gebouwen en het energieverbruik in de keten. Fontys reduceert haar CO₂-footprint door in te zetten op energiebesparende technologie en hernieuwbare energiebronnen.

Resultaatafspraken

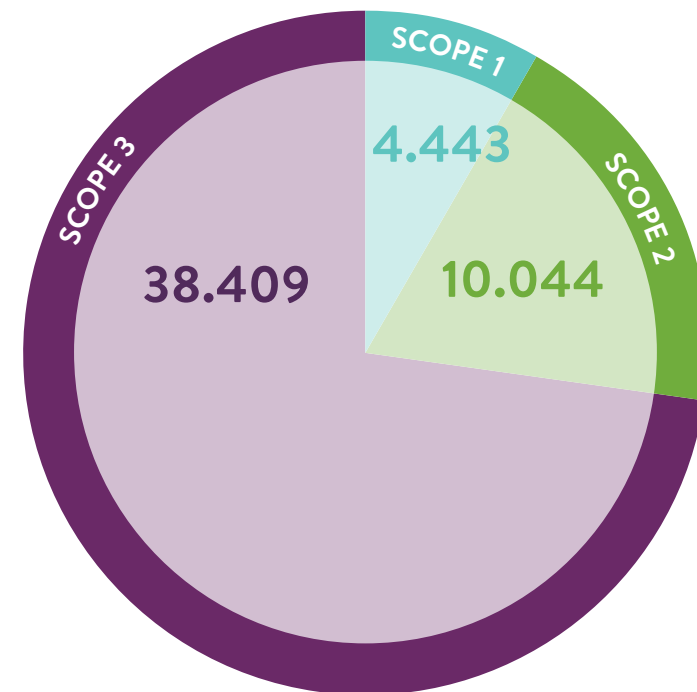
De resultaatafspraken van de Dienst H&F voor het thema Energie en Klimaat zijn opgenomen in bijlage 1 op pagina 23. De resultaatafspraken van de overige Fontys Diensten worden in samenspraak met de Coördinator Duurzaamheid opgesteld. De Dienst H&F monitort en rapporteert dienstenbreed over de voortgang van de energie- en klimaatdoelstellingen.

UITSTOOT IN TON CO₂

Energie & Klimaat

7 BETAALBARE EN DUURZAME ENERGIE

13 KLIMAATACTIE

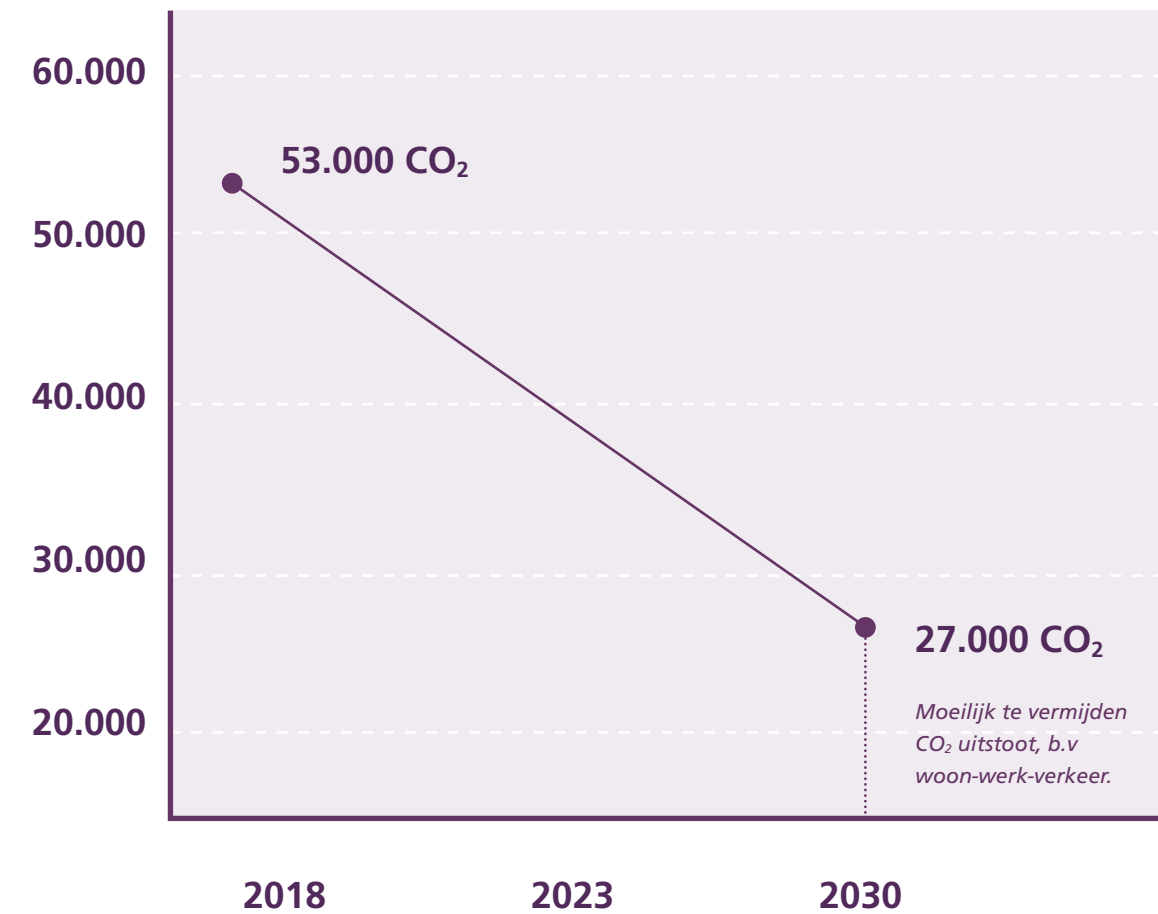

Scope 1:
 Gasgebruik
 Koudemiddelen
 lease- en
 dienstauto's

Scope 2:
 Elektriciteit

Scope 3:
 Mobiliteit studenten
 en medewerkers
 Afval
 Meubilair
 Kantoorartikelen
 Papier
 ICT Middelen
 (Ver)bouw) & Sloop

Figuur 1: Uitstoot in Ton CO₂

Figuur 2: CO₂-Reductie senario

Thema 2: Gezonde Gebouwen en Omgeving

Het thema Gezonde gebouwen en omgeving is steeds relevanter. Gebouwen en hun omgeving zijn niet enkel constructies met een bepaalde milieubelasting. Het zijn plekken waar mensen samenkomen. Mensen die zich geborgen, productief, fit, geïnspireerd en verbonden met anderen willen voelen. Een gezond gebouw stelt dan ook het welzijn van de gebruiker in een gebouw centraal. In een gezond gebouw en een gezonde omgeving wordt de gebruiker voorzien van voldoende frisse lucht en natuurlijk licht en gestimuleerd om te bewegen en gezonder te eten. Gezonde gebouwen hebben daarmee invloed op de verhoging van werkgeluk en arbeidsproductiviteit.

De ambities en doelstellingen voor het thema Gezonde Gebouwen en Omgeving hebben betrekking op de volgende onderdelen:

- het verhogen van het werkgeluk en de arbeidsproductiviteit van gebruikers;
- zorgen voor een hogere gebruikerstevredenheid

Huidige situatie

Op dit moment komt een 'mensvriendelijk gebouw' bij Fontys voornamelijk nog tot uiting via het faciliteren van flexibele werkplekken en groen in gebouwen. Weliswaar wordt meer en meer de nadruk gelegd op 'een prettige beleving van de werk- en leeromgeving' maar een uniforme aanpak hiervoor ontbreekt nog. In deze Duurzaamheidsagenda verkennen we kansen en mogelijkheden om dit thema meer handen en voeten te geven. De Dienst H&F heeft hierin een adviserende, aanjagende en stimulerende rol.

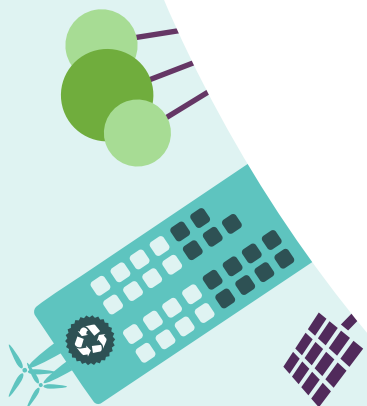
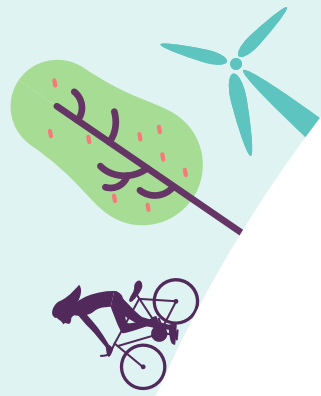
Ambities

Fontys streeft ernaar om in 2030 fysieke omgevingen te hebben waarin medewerkers en studenten zich thuis, veilig en gezond voelen en waarin de prestaties positief worden gestimuleerd.

Fontys wil daarnaast vanuit vastgoedperspectief voorbereid zijn op de toekomst. Daar hoort bij dat de functie van een gebouw kan wijzigen of dat een bepaalde inrichting niet meer voldoet aan de behoeften en wensen van de gebruikers. We willen daarom dat in 2030 alle Fontys-gebouwen zodanig duurzaam en robuust gebouwd zijn dat ze aanpasbaar en flexibel zijn naar functie. Deze Fontysbrede ambities raken de gehele fysieke leefomgeving van Fontys.

Het Programma Fontys Vitaal sluit met haar pijler Gezonde Campus aan bij het thema Gezonde Gebouwen en omgeving. Hierdoor kan Fontys méér 'gezondheidswinst' boeken op gebied van gezondheid(s) bevordering, welbevinden, vitaliteit, mee kunnen doen, studierendement, onderwijsprestaties, werkprestaties en minder uitval.

Doelstellingen

De volgende doelstellingen dragen bij aan het bereiken van onze ambities. Het laat zien waar we de komende jaren naar toe willen:

Doelstelling 1: *De verblijfskwaliteit van onze fysieke omgeving verhoogt het (werk)geluk, trots en welbevinden van medewerkers en studenten.*

Doelstelling 2: *Onze fysieke omgeving is gezond en draagt bij aan de vitaliteit van medewerkers en studenten.*

Deze doelstelling beoogt bij te dragen aan het verlagen van ziekteverzuim en verhogen van vitaliteit, in samenwerking met Fontys Vitaal.

Doelstelling 3: *Onze gebouwen stimuleren gedrag gericht op een open, transparante en inclusieve cultuur.*

We versterken de samenwerking en verbinding tussen de gebruikers van de gebouwen.

Doelstelling 4: *Gedrag van en gebruik door medewerkers en studenten zijn afgestemd op het beoogde gebruik, zodat gebouwen optimaal en efficiënt presteren.*

Met deze doelstellingen dragen we bij aan *SDG 3 Gezondheid en welzijn* en aan *SDG 11 Duurzame steden en gemeenschappen*. Met het Fontysbrede programma Fontys Vitaal draagt Fontys bij aan SDG 3. Het investeren in een gebouwde omgeving waar maatschappelijke functies op een gezonde, duurzame en efficiënte manier uitgevoerd heeft een directe relatie met SDG 11.

Resultaatafspraken

De resultaatafspraken van de Dienst H&F voor het thema Gezonde Gebouwen en omgeving zijn opgenomen in bijlage 1 op pagina 24. De resultaatafspraken van de overige Diensten worden in samenspraak en samenwerking met de Coördinator Duurzaamheid opgesteld. Ook hier rapporteert de Dienst H&F over het gezamenlijke resultaat.

Thema 3: Circulair inkopen en bewuster consumeren

In 2016 heeft de overheid het Rijksbrede programma 'Nederland Circulair in 2050' gepresenteerd. Om de aarde niet onherstelbaar uit te putten en de CO₂-uitstoot te verminderen, is deze nieuwe visie op de economie dringend gewenst. Op mondiaal niveau zijn hiervoor afspraken gemaakt en vastgelegd in de SDGs. Hierin wordt gestreefd naar halvering van de wereldwijde voedselverspilling, duurzame productie en consumptiepatronen, en duurzaam gebruik van natuurlijk kapitaal en afvalreductie.

Het doel van programma 'Nederland Circulair in 2050' is dat Nederland in 2050 een volledig circulaire economie is. In grote lijnen is een Circulaire Economie (CE) een economie waarin veel slimmer wordt omgegaan met onze grondstoffen, die bij voorkeur niet gemijnd hoeven te worden en met oog voor People en Profit. De CE is gericht op het optimaal inzetten en hergebruiken van producten en grondstoffen, met de hoogste waarde voor de economie en de minste schade voor het milieu. Circulariteit betekent dat de grondstof of het materiaal dat nodig is om een product te maken na gebruik weer maximaal en zo hoogwaardig mogelijk kan worden gebruikt voor dezelfde of andere toepassingen.

Om onze lineaire economie om te buigen naar een circulaire economie is het nodig om circulair in te kopen. Dat lukt niet meteen voor de volle 100%. Op langere termijn zal de markt wel circulair kunnen gaan denken en werken als opdrachtgevers circulair inkopen in het inkoopbeleid implementeren. In 2005 werd duurzaam inkopen (DI) in Nederland geformaliseerd. De sociale en milieucriteria bij inkoopopdrachten geven een duidelijke en verifieerbare ondergrens voor duurzaam inkopen. Omdat DI een breder perspectief biedt op maatschappelijke thema's dan circulair inkopen, benoemt Fontys dit aandachtsgebied als 'duurzaam inkopen'. Circulair inkopen is hier onderdeel van.

Met een Fontysbreed duurzaam inkoopbeleid zou Fontys in de rol van opdrachtgever als semioverheid aanjager kunnen zijn in de transitie naar een circulaire economie. Bijvoorbeeld door in de inkoopprocessen het bedrijfsleven echt uit te dagen tot vernieuwende oplossingen.

Huidige situatie

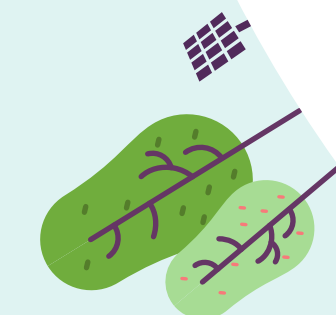
De Dienst H&F koopt (voor de strategische contracten) sinds 2012 steeds duurzamer in en heeft ervaring en kennis opgedaan over verdere verduurzaming van de dienstverlening en het productassortiment. Het pallet aan producten en diensten dat Fontys inkoop is heel divers en daarom geschikt om circulair inkopen breed in te zetten. Dienstenbreed staat duurzaam inkopen nog aan het begin van verkenning en van ontwikkeling.

Ambities

Binnen H&F is er commitment en bewustzijn om binnen inkoop duurzame en circulaire keuzes te maken.

De bedoeling is dat in 2030 binnen het in te kopen producten- en diensten-aanbod voor Fontys volledig gestuurd wordt op bewuste duurzame keuzes van producten en diensten.

Om deze Fontysbrede ambitie te kunnen realiseren dient er in eerste instantie een vertaalslag binnen de Diensten gemaakt te worden. Dit betekent concreet dat de huidige taken en verantwoordelijkheden voor duurzaam inkopen gedurende de looptijd van deze agenda worden onderzocht op effectiviteit en werkbaarheid.

Bij circulair inkopen zijn niet alleen de producten die worden ingekocht anders, maar ook het inkoopproces zelf verschilt van reguliere inkoopmodellen. Circulair inkopen veronderstelt een meer functionele kijk op de behoefte, waarbij de prestatie vaak centraal staat en waardoor anders wordt gekeken naar het begrip 'eigendom'. Voor circulair inkopen is, afhankelijk van het inkoopvraagstuk, interne samenwerking nodig tussen verschillende disciplines (zoals opdrachtgever, inkoop, financiën, juridische aspecten, duurzaamheid, hergebruik en logistiek) om de juiste kaders te scheppen.

Doelstellingen

Om bovengenoemde ambities te realiseren, hebben we de volgende doelstellingen geformuleerd:

- Doelstelling 1:** *Binnen de in te kopen producten en diensten van de Dienst H&F zijn richtlijnen en werkwijzen ontwikkeld en geborgd om te komen tot duurzame keuzes.*
- Doelstelling 2:** *De focuscontracten van H&F zijn inzichtelijk en er is een goedgekeurd plan om binnen de contracten duurzaamheid vorm te geven, in te bedden en te borgen. Tijdens de looptijd van deze agenda is een begin gemaakt met uitvoering van het plan.*
- Doelstelling 3:** *Er vindt kennisdeling en informatie-uitwisseling plaats volgens een opgesteld communicatieplan van Dienst H&F met de andere Diensten.*
- Doelstelling 4:** *De routekaart van Fontys richting volledige inbedding van duurzaamheid binnen inkoop in 2030, is in 2023 gereed.*
Er wordt een Dienstenbrede-werkgroep ingericht om deze routekaart op te stellen.

Met deze doelstellingen hebben we effect op SDG 12 en 6. *SDG 12 Duurzame productie en consumptie* relateert aan de transitie naar een circulaire economie. Door in te zetten op preventie, vermindering, recycling en hergebruik van afval, duurzaam/circulair in te kopen en medewerkers en studenten aan te moedigen duurzame keuzes te maken, realiseert Fontys impact op duurzame productie en consumptie in de regio.

Voor *SDG 6 Waterkwaliteit en efficiënt watergebruik* geldt dat in doelstelling 1 bijvoorbeeld de toepassing van zogenaamde blauwe en groene daken op Fontysgebouwen valt. Daarmee dragen we bij aan minder drinkwatergebruik voor koeling van gebouwen. Het bufferen van hemelwater kan ingezet worden voor bewatering van het groen en glasbewassing.

Resultaatafspraken

De resultaatafspraken van de Dienst H&F voor het thema circulair inkopen zijn opgenomen in bijlage 1 op pagina 25. De resultaatafspraken voor de overige Diensten voor dit thema worden in samenwerking en samenspraak met de Coördinator Duurzaamheid opgesteld.

Thema 4: Ontwikkeling duurzame Diensten

Dit thema beschrijft de ambities en doelen voor het ontwikkelen van duurzame Diensten en de acties die hiervoor in 2020 tot en met 2023 worden uitgevoerd. Ontwikkeling Duurzame Diensten heeft als doel duurzaamheid structureel in de bedrijfsvoeringprocessen van de Fontys Diensten in te bedden. Samenwerken aan verduurzaming is daarbij belangrijk en een vereiste voor het vergroten van de duurzame impact van Fontys. Dienstenbrede samenwerking voor verdere verduurzaming van de bedrijfsvoering levert bijvoorbeeld reductiekansen en nieuwe duurzame mogelijkheden op voor de benodigde CO₂-reductie zoals wordt gevraagd in het sectorrapport Klimaatakkoord voor Hogescholen.

Huidige situatie

Veelal zijn bedrijfsvoeringaspecten binnen twee of meer Diensten belegd (mobiliteit en bereikbaarheid), en is samenwerking tussen de Diensten belangrijk voor een echte verandering en verduurzamingslag. Vanuit de samenwerking met het voormalige impulsteam circulaire economie, en haar opvolger het Fontys Expertisecentrum voor Circulaire Transitie, heeft de Dienst H&F verschillende acties en projecten samen met het onderwijs en onderzoek opgepakt zoals SustainaBul (jaargangen 2015, 2016 en 2017), bijdrage aan de minor circulaire economie door Dienst H&F, periodieke duurzaamheidsoverleggen en zijn er diverse contacten gelegd en kennis uitgewisseld binnen onderwijs, onderzoek en bedrijfsvoering over hoe duurzaamheid binnen Fontys verder vorm en inhoud te geven.

Ambitie

Fontys streeft ernaar dat haar Diensten, Onderwijs en Onderzoek verdere verduurzaming van de bedrijfsvoering ontwikkelen op basis van de zeven geselecteerde SDGs. De voorliggende Duurzaamheidsagenda is daarom een 'transitie-agenda' naar een Fontysbrede Duurzaamheidsagenda die gezamenlijk wordt opgesteld door en voor de Diensten, onderwijs en onderzoek. Waarbij Fontys Expertise Centrum Circulaire Transitie (FECT) een belangrijke rol speelt.

Doelstellingen

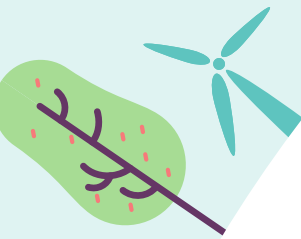
Doelstelling 1: *Er is een structurele samenwerking tussen diensten, onderwijs, onderzoek en FECT voor bedrijfsvoering over de drie duurzaamheidsthema's van Dienst H&F.*

Doelstelling 2: *In 2023 is er een netwerk voor duurzame projecten bedrijfsvoering, onderwijs en onderzoek in werking getreden.*

Doelstelling 3: *Elke Fontys-medewerker en student is bekend met de SDGs.*

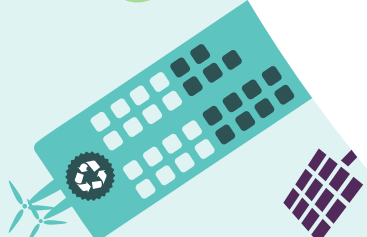
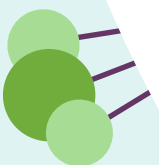
Doelstelling 4: *Fontys is zichtbaar en toegankelijk voor bedrijven, overheden en burgers als het gaat om duurzaamheidsvraagstukken.*

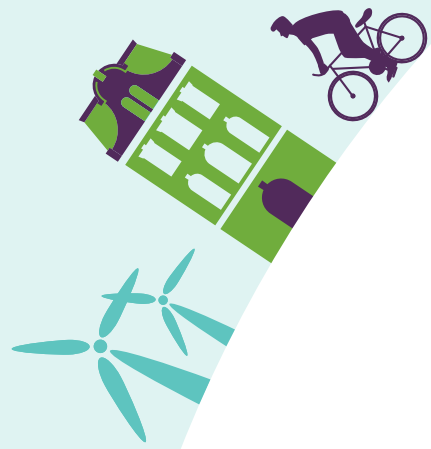
Met deze doelstellingen dragen we bij aan *SDG 17 Partnerschap om doelstellingen te bereiken*. SDG 17 richt zich op vorming en behoud van partnerschappen om de SDG-doelen te bereiken. Fontys draagt bij door samenwerkingen en kennisdeling en vergroot daarmee haar impact op realisatie van SDG-doelen intern en bij samenwerkingspartners.

Ontwikkeling
duurzame
Diensten

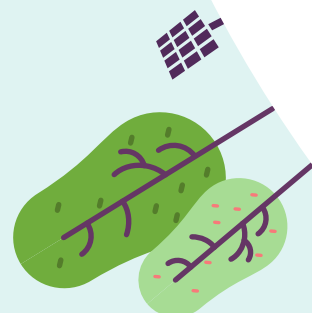
17 PARTNERSCHAP OM
DOELSTELLINGEN
TE BEREIKEN

Ontwikkeling duurzame Diensten

17 PARTNERSCHAP OM
DOELSTELLINGEN
TE BEREIKEN

Resultaatafspraken

De resultaatafspraken van de Dienst H&F voor het thema Ontwikkeling Duurzame Diensten zijn opgenomen in bijlage 1 op pagina 26.

De resultaatafspraken van de overige Diensten wordt in samenwerking en samenspraak met de Coördinator Duurzaamheid opgesteld.

Het MT van een Dienst stelt een Duurzaam Jaarplan vast voor de Dienst en neemt dit op in het MACON. Verantwoording voortgang duurzaamheid wordt opgenomen in het MACON en in de Marap.

De Diensten zijn zelf verantwoordelijk voor de realisatie van de eigen doelen en/of acties die bijdragen aan de Duurzaamheidsagenda 2020-2023. Er wordt een duurzaam dienstenoverleg opgezet waarin alle Diensten zijn vertegenwoordigd. Hierin wordt periodiek de voortgang besproken en kennis en ervaring gedeeld. Bij geschillen in het duurzame dienstenoverleg wordt het Domeinoverleg ingezet. Jaarlijks (medio september) wordt een projectplan duurzaamheid voor alle Diensten ter vaststelling geagendeerd in het domeinoverleg Diensten. De Dienst H&F stelt dit jaarplan op in samenspraak met de Diensten. Daarnaast rapporteert de Dienst H&F in het MACON Dienstenbreed over de realisatie van de doelen en acties uit het projectplan duurzaamheid van de Diensten.

Verduurzamen
en veranderen
met impact

2.1 Begroting en dekking

De verwachte kosten rondom de thema's energie, energiemaatregelen label A, zijn geraamd en worden gedekt uit onderstaande begrotingen.

- Meerjarenonderhoudsplan (MJP)
- Onderhoudsjaarplan (OJP)
- De Investeringsbegroting van de Dienst H&F

De Dienst H&F kan deze uitgaven dragen.

De verwachte kosten voor de maatregelen binnen de contracten moeten nog nader worden uitgewerkt en de komende jaren worden opgenomen in de begroting van de Dienst H&F.

De verwachte kosten voor de maatregelen binnen de contracten en CO₂ compensatie moeten nog nader worden uitgewerkt en de komende jaren worden opgenomen in de begroting van de Dienst H&F.

De totale uitgaven om de CO₂ reductie te realiseren zal ongeveer 2,8 miljoen euro bedragen.

3. Communicatie

3.1 Interne en externe communicatie

De doelen en resultaten uit de Duurzaamheidsagenda realiseren we alleen als een zo groot mogelijke groep zich hieraan conformeert. Interne en externe communicatie is hierbij essentieel. In eerste instantie brengen we zowel medewerkers als studenten op de hoogte van onze doelen. We communiceren niet alleen over de belangrijkste mijlpalen en resultaten, maar vertellen ook wat we doen en waarom. Zo houden we iedereen betrokken en zorgen we ervoor dat duurzaamheid een vanzelfsprekend thema wordt, dat continu aandacht krijgt. Duurzaamheid raakt verankerd in onze organisatie.

Onze studenten en medewerkers zijn namelijk onze belangrijkste ambassadeurs. We nemen hen mee in het verduurzamingsproces door actief uit te dragen hoe we binnen de bedrijfsvoering aan de slag zijn met duurzaamheid.

In de communicatie verbinden we daarom telkens acties aan de agenda. We communiceren bijvoorbeeld over de inzet van elektrische dienstauto's, niet alleen in het kader van mobiliteit, maar ook vanwege duurzaamheid. Door communicatie over kleinere en concrete acties, interventies en maatregelen maken we duidelijk wat er binnen de organisatie gebeurt op het gebied van duurzaamheid.

Betrokkenheid creëer je niet alleen door intern te informeren, maar juist ook door externe stakeholders een stem te geven in de verduurzaming van Fontys. Bij de verdere implementatie van de agenda blijven we ook in gesprek met de belangrijkste externe stakeholders uit ons werkveld.

3.2 Communicatieplanning

De communicatie rondom dit thema proberen we zoveel mogelijk te centraliseren op één plaats, bijvoorbeeld op de website voor zowel medewerkers, studenten en externen. Deze centrale portal vullen we aan met communicatie uitingen, kanalen en middelen die op dat moment nodig zijn om onze boodschap te vertellen en onze doelen te bereiken. Omdat communicatie ondersteunend en versterkend kan werken doen we dit aan de hand van een vooraf opgezette communicatieplanning. Aan de hand van de beoogde doelen, mijlpalen, aanhaakmomenten (zoals de landelijke Dag van de Duurzaamheid op 10 oktober) stellen we de communicatieplanning op. De planning dient als leidraad voor de periode 2020-2023, waarbij ruimte is voor flexibiliteit.

Verduurzamen
en veranderen
met impact

4. Stakeholders

We kunnen de ambities en doelstellingen uit de Duurzaamheidsagenda alleen realiseren door samenwerking met onze stakeholders.

4.1 Interne stakeholders

Met deze Duurzaamheidsagenda beogen we het benodigde maatschappelijke bewustzijn voor duurzaamheid te creëren bij onze interne stakeholders: studenten en medewerkers. Studenten kunnen een bijdrage leveren aan deze agenda door duurzame ideeën aan te dragen en of uit te voeren. Ook onze medewerkers zijn belangrijke stakeholders voor de realisatie van de Duurzaamheidsagenda. Met deze agenda hopen we de bewustwording van de meerwaarde van deze Duurzaamheidsagenda bij de medewerkers te vergroten. De Duurzaamheidsagenda stimuleert medewerkers om gedrag te vertonen dat leidt tot een actieve bijdrage aan onze doelen.

4.2 Externe stakeholders

Daarnaast vinden we het belangrijk om op te trekken met externe stakeholders, zoals de partners in het werkveld van het onderwijs en onderzoek, in het verder verduurzamen van onze organisatie. Hierin zal ook het Fontys Expertisecentrum voor Circulaire Transitie een rol kunnen vervullen.

Daarnaast:

- Het RVO.nl heeft belang bij een ambitieuze Duurzaamheidsagenda voor het thema Energie en Klimaat. Het RVO.nl is onderdeel van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Het RVO.nl stelt regelingen op, voert ze uit en zorgt ervoor dat wetten en regels worden nageleefd. Fontys is deelnemer van het Energieconvenant. Het RVO.nl monitort de energieresultaten.

- Met contractpartners van Fontys werken we samen aan duurzame vraagstukken. Dat is essentieel, omdat duurzame en circulaire doelstellingen niet binnen één organisatie te behalen zijn. Ketensamenwerking wordt daarom steeds belangrijker voor het realiseren van verdere verduurzaming van de bedrijfsvoering.
- Samen met haar leden beïnvloedt de Vereniging Hogescholen (VH) de politieke besluitvorming. De VH is dan ook een belangrijke gesprekspartner voor Fontys, ook als het gaat om duurzaamheid. De VH is betrokken bij het opstellen van het format routekaart klimaatakkoord voor de Hogescholen.

Verduurzamen
en veranderen
met impact

5. Governance en verantwoording

5.1 Governance

- Het College van Bestuur (CvB) stelt de Duurzaamheidsagenda vast als richtinggevend document, monitort de voortgang en is ambassadeur voor duurzaamheid binnen Fontys.
- Het Domeinoverleg Diensten stuurt op de uitvoering van de doelen uit de Duurzaamheidsagenda. Het Domeinoverleg wordt gevoed vanuit de Directeuren van de Diensten die het Domeinvormen. De Dienstdirecteuren zijn verantwoordelijk voor de realisatie van de eigen doelen.
- De Directeur Dienst Huisvesting & Facilitaire Zaken is gedelegeerd opdrachtnemer en geeft uitvoering aan de coördinatie en regie op de realisatie van de Duurzaamheidsagenda.
- Projectgroep duurzame Diensten bewaakt de voortgang van de uitvoering van de Duurzaamheidsagenda en de realisatie van de resultaatafspraken Dienstenbreed op basis van de rapportages die onder verantwoordelijkheid van de Directeur Dienst H&F wordt opgesteld.
- De verantwoordelijkheid voor realisatie van de doelen binnen een Dienst ligt bij diverse medewerkers van de Diensten (projectleiders, contractmanagers, coördinatoren en dergelijken).

5.2 Verantwoording

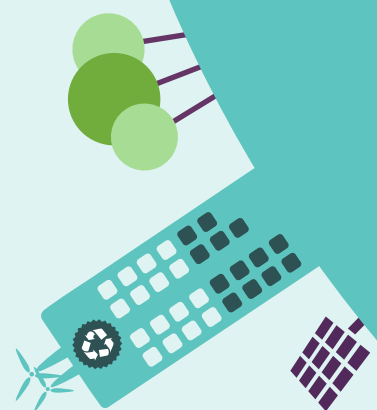
In het jaarlijkse Domeinplan leggen de Diensten de resultaatafspraken vast en in de MACON/Marap-cyclus legt Dienst H&F namens hen verantwoording af aan CvB over de voortgang.

Tot slot

Bij de realisatie van onze doelen en ambities uit deze Duurzaamheidsagenda is de inzet van medewerkers en studenten en het commitment van het College van Bestuur en de directeuren van de diensten onmisbaar. Deze agenda is tot stand gekomen door medewerking van meerdere interne stakeholders zoals de directeur Gebouwbeheerders, voorzitter Studentenfractie, medewerkers van het Fontys Expertisecentrum voor Circulaire Transitie (FECT). We zijn er van overtuigd dat deze agenda de bedrijfsvoering van Fontys verder verduurzaamt. Dat is waar we voor gaan: verduurzamen, veranderen met impact.

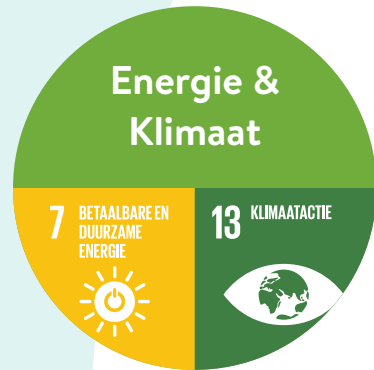
Verduurzamen
en veranderen
met impact

Bijlage 1: Resultaatafspraken

Resultaatafspraken thema Energie en Klimaat

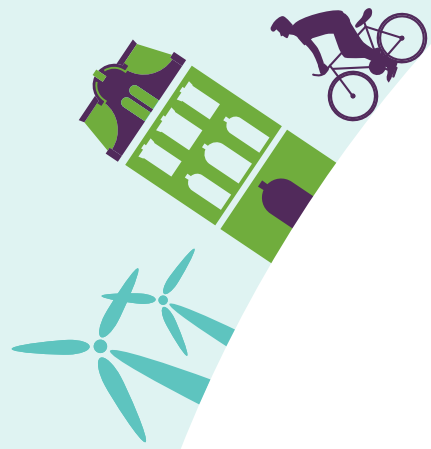
THEMA ENERGIE & KLIMAAT Ambitie: Fontys streeft naar een CO ₂ -neutrale bedrijfsvoering in 2030 en is er in 2023 een plan om in 2030 75% gasloos te zijn									
	2020		2021		2022		2023		Doelstellingen 2020-2023
	H1	H2	H1	H2	H1	H2	H1	H2	
Individuele routekaart klimaatakkoord uitwerken voor vastgoedportefeuille Fontys	Bij vervanging klimaatinstallaties standaard gasloze variant (geplande activiteiten MJOP combineren met duurzaamheidsambities)	Aanbesteding contract waterkoelers	Opstellen CO ₂ footprint bedrijfsvoering 2020	Aanbesteding contract groene stroom door Hogescholen collectief	Ingangsdatum nieuw contract groene stroom Opstellen CO ₂ footprint bedrijfsvoering 2021		Opstellen CO ₂ footprint bedrijfsvoering 2022		A: We gaan voor een jaarlijkse CO ₂ -reductie van tenminste 3% (gemiddeld 5%) en werken toe naar een CO ₂ -neutrale bedrijfsvoering in 2030
	Doelstelling CO ₂ uitstoot mobiliteit (woon-werk/studie, dienst/studiereizen) bepalen CO ₂ footprint bedrijfsvoering 2019 opstellen	Start uitvoering circulair slopen/oogsten bouwmaterialen R1	Ingangsdatum nieuw contract waterkoelers Fase 2 RA	Ingangsdatum nieuw contract meubilair Aanbesteding contract afvalinzameling	Ingangsdatum nieuw contract afvalinzameling In gebruikname Mindlabs Spoorzone Tilburg gasloos en OV locatie. Postieve impact op bereikbaarheid				
	Uitvoering duurzame renovatie P3 (mogelijk gasloos, blauw/groen dak)	Voor relevante contracten een CO2 paragraaf opnemen							
	Realisatie zonnepanelen P8	Onderzoeken plaatsing (locatie en planning) 2.000 zonnepanelen							B: We wekken 5% van ons energieverbruik zelf duurzaam op
	Update aan RVO.nl voor continueren jaarlijkse SDE+ subsidie	Realisatie zonnepanelen R10	Update aan RVO.nl voor continueren jaarlijkse SDE+ subsidie		Update aan RVO.nl voor continueren jaarlijkse SDE+ subsidie		Update aan RVO.nl voor continueren jaarlijkse SDE+ subsidie		
			In het MJOP de geplande activiteiten combineren met duurzaamheidsambities	Plan voor Venlo (n.a.v. campusvisie)	In het MJOP de geplande activiteiten combineren met duurzaamheidsambities	Uitvoering plan Venlo	In het MJOP de geplande activiteiten combineren met duurzaamheidsambities	Uitvoering plan Venlo	C: In 2023 zijn de onderwijsgebouwen die Fontys ná 2023 in gebruik heeft voorzien van tenminste energielabel A

Resultaatafspraken thema Gezonde Gebouwen en omgeving

THEMA Gezonde Gebouwen | Ambitie 2030: Medewerkers en studenten voelen zich thuis, veilig en gezond in de fysieke omgeving. De prestaties worden positief gestimuleerd.

		2020		2021		2022		2023		Doelstellingen Gezonde gebouwen 2020-2023
		H1	H2	H1	H2	H1	H2	H1	H2	
VERBLIJFSKWALITEIT				Onderzoeken op welke aspecten de fysieke omgeving de zintuigen geprikkeld kunnen worden die bijdragen aan prestaties van gebruikers.		Standaard ontwikkelen voor kansrijke aspecten.				A: De verblijfskwaliteit van onze fysieke omgeving, verhoogt het (werk) geluk, trots en welbevinden van medewerkers en studenten (aanwezigheid in de gebouwen verhogen en zorgen voor een hogere gebruikerstevredenheid).
				Inventarisatie van huidige toegankelijkheid van gebouwen (natural wayfinding, rolstoel-toegankelijkheid)		Analyse/ scan op de bestaande vastgoed-portefeuille.				
				Welke activiteiten zijn het waard om in de spotlights te zetten, waar zijn we trots op (onderwijs). H&F: kansrijke locaties in beeld brengen voor realisatie.		Diversiteit: aandacht voor behoeften. Gebruiks-vriendelijk en duidelijkheid in de gebouwen vereist. Uniformiteit voor gebouwen in een standaard opnemen. Proces inrichten voor bewaken uitgangspunten tijdens gebruik.				
GEZOND	Fontysvitaal een adviesrol geven in vernieuwbouw projecten. Speerpunten vitaliteit gebouwde omgeving (borging binnen H&F) bijvoorbeeld in het basis PvE.			Resultaten maatregelen vitaliteit vertalen naar basisuitgangspunten voor nieuwe omgevingen.		Meetbaar maken van vitaliteits-maatregelen.				B: Onze fysieke omgeving is gezond en draagt bij aan de vitaliteit van medewerkers en studenten (scope 2: ziekteverzuim verlagen, verhogen vitaliteit i.s.m. Fontysvitaal).
SOCIAAL VEILIG					Vergroten van vindbaarheid: natural wayfinding	In elk gebouw creëren we een openbare ontmoetingsplek/ faciliteit die voor iedereen open en toegankelijk te gebruiken is. Algemene voorzieningen beschikbaar.				C: Onze gebouwen stimuleren gedrag gericht op een open, transparante en inclusieve cultuur (samenwerken en verbinden)
VERTROUWD		Duidelijkheid scheppen en vastleggen beoogd gebruik van ruimtes (bijvoorbeeld aantal personen, functionaliteit zoals een stilleruimte, gedrag dat hierbij past. Hoe kan H&F gebruikers helpen om de ruimten optimaal te gebruiken.		Standaard ontwikkelen om gedrag ruimtegebruik te beïnvloeden.		Implementatie gedragsstandaard in de gebouwen.				D: Gedrag van en gebruik door medewerkers en studenten zijn afgestemd op het beoogde gebruik, zodat gebouwen optimaal en efficiënt presteren.

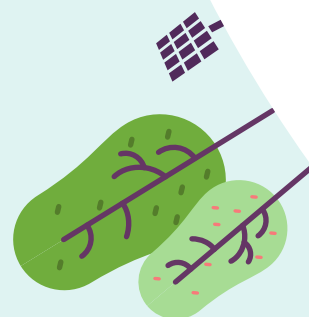
Gezonde gebouwen en omgeving

3

GOEDE GEZONDHEID EN WELZIJN

11

DUURZAME STEDEN EN GEMEENSCHAPPEN

Resultaatafspraken thema Circulair inkopen en bewuster consumeren

THEMA CIRCULAIR INKOPEN & BEWUSTER CONSUMEREN | Ambitie: In 2023 is er binnen H&F de commitment en het bewustzijn om binnen inkoop duurzame keuzes te maken. In 2030 wordt er binnen het in te kopen producten- en dienstenaanbod voor Fontys volledig gestuurd op bewuste duurzame keuzes van producten en diensten.

2020		2021		2022		2023		Doelstellingen 2020-2023
H1	H2	H1	H2	H1	H2	H1	H2	
Overzicht creëren van mogelijke duurzaamheids-eisen per contract	Overzicht aanwezige en mogelijke branche-specifieke certificaten	Fase 1: Vaststellen onderwerpen	Fase 2: Ambitie niveau en huidige situatie vaststellen	Fase 3: Borgen werkwijze; Betrekken van markt in kader van duurzaamheid	Fase 4: Evalueren aanpak, bijstellen	Fase 5: Beschrijven blauwdruk werkwijze en richtlijnen		A: Binnen de in te kopen producten- en diensten van H&F zijn richtlijnen en werkwijzen ontwikkeld en geborgd om te komen tot duurzame keuzes
Overzicht creëren van duurzaamheid in huidige H&F contracten	Borgen voortgangs-rapportage huidige contracten		Dialogo voeren met huidige leveranciers en partners over ambitie en haalbaarheid					
Communicatie- en kennisdelingsplan maken om alle contractmanagers te informeren	Fase 1: Uitvoering communicatieplan; Informeren H&F over dit thema van de DZH agenda	Fase 2: Binnen H&F verstrekken van updates m.b.t. voortgang doelen A, C, D; Continu delen ervaring met andere diensten						B: Er vindt kennisdeling en informatieuitwisseling plaats over de genoemde doelen A, C en D volgens een opgesteld communicatieplan
Feedback geven aan H&F over duurzaamheids-ontwikkeling						Start en uitvoering kennisdeling blauwdruk doel A		
Analyse en opnieuw vaststellen focuscontracten	Bepalen wanneer de gekozen contracten succesvol worden aangepakt, bijv. door pilots	Uitwerking plan van aanpak per focuscontract opstellen						C: De focuscontracten zijn inzichtelijk en er is een plan hoe hierin duurzaamheid vorm te geven, in te bedden en te borgen. Dit plan is goedgekeurd er is een begin gemaakt met uitvoering van het plan
Bepalen mbt focuscontracten welke we gaan aanpakken		Uitvoering Plan van aanpak, Monitoren focuscontracten, rapporteren voortgang						
Bepalen welke aanbestedingen duurzaamheids-focus krijgen		Bij aanbestedingen op-/aanpakken op duurzaamheid						
Evaluatie uitvoering DZH agenda			Werkgroepen samenstellen om routekaart op te stellen	Tussenevaluatie DZH agenda		Lessons learned DZH agenda	Routekaart opstellen naar 2030	D: Routekaart 2030 gereed richting volledige inbedding duurzaamheid in inkoop

Circulair inkopen en bewuster consumeren

6

SCHOON WATER EN SANTIAIR

12

VERANTWOORDE CONSUMPTIE EN PRODUCTIE

Resultaatafspraken thema Ontwikkeling Duurzame Diensten

THEMA ONTWIKKELING DUURZAME DIENSTEN								
Ambitie: Een Fontysbrede duurzaamheidsagenda vanaf 2024 (opgesteld door en voor de diensten, onderwijs en onderzoek)								
2020		2021		2022		2023		Doelstellingen 2020-2023
H1	H2	H1	H2	H1	H2	H1	H2	
Start samenwerking Diensten 'Duurzaam Diensten overleg' voor verduurzaming bedrijfsvoering	Gezamenlijk zoeken naar acties op de 3 thema's (Jaarplan duurzame doelen 2020 dienstenbreed)	Diensten stellen eigen duurzame doelen/initiatieven voor in duurzaam dienstenoverleg	Borging rol en verantwoordelijkheden duurzame bedrijfsvoering H&F en overige diensten	Diensten stellen eigen duurzame doelen/initiatieven voor in duurzaam dienstenoverleg		Start Fontysbrede duurzaamheidsagenda (2024-2027)		A: Er is een structurele samenwerking voor Bedrijfsvoering over de drie duurzaamheidsthema's van H&F
Draagvlak netwerk creëren en beheren. Drie voorbeelden: netwerk (platform, website), netwerk + coördinator, greenoffice + coördinator	Netwerk lanceren	Monitoring gebruik netwerk	Communicatie t.b.v. zichtbaarheid en daarmee bewustwording	Monitoring gebruik netwerk		Basis op orde voor: Coördinatie, vindbaarheid, samenwerking en zichtbaarheid tussen onderwijs, onderzoek en bedrijfsvoering		B: In 2023 is er een netwerk voor duurzame projecten Bedrijfsvoering en Onderwijs en Onderzoek in werking getreden
Operationaliseren SDG kennis	'SDG-kennis' voor studenten en diverse categorieën medewerkers	Regelmatige communicatie over SDG's via meerdere kanalen	Jaarlijkse inventarisatie SDG-initiatieven bij onderwijs, onderzoek, bedrijfsvoering	Regelmatige communicatie over SDG's via meerdere kanalen		Regelmatige communicatie over SDG's via meerdere kanalen	Jaarlijkse inventarisatie van SDG-initiatieven bij onderwijs, onderzoek, bedrijfsvoering	C: Elke Fontys medewerker en afstudeerder heeft kennis van SDG's
Profilering website		Extern netwerk lanceren		Communicatie t.b.v. zichtbaarheid en daarmee bewustwording		Monitoring gebruik netwerk	Communicatie t.b.v. zichtbaarheid en daarmee bewustwording	D: Fontys is zichtbaar en toegankelijk voor bedrijven, overheden en burgers als het gaat om duurzaamheids-vraagstukken

